

MAULANA AZAD COLLEGE

SANSKRIT (HONOURS) B.A 3rd SEMESTER

PAPER – CC5, SECTION – B+C

UNIT- I (25 M)

1. संस्कृतभाषया देवनागरिलिपिमाश्रित्य टीका लेखनीया – 5 * 2

a. हंसपदिका b. वसुमती c. विदुषकः d. नटी e. सूतः f. दौवारिकः g. सानुमती h. प्रवेशकः i. कुलपतिः j. धनमित्रः k. सूत्रधारः l. मातलिः m. वेत्रवती n. कञ्चुकी o. शारद्वतः p. वैखानसः q. शार्डरवः r. गौतमी ।

UNIT – II

2. अधोलिखितयोः मातृभाषया अनुवादः कार्यः । 5

a. ग्रीवाभङ्गाभिरामं मुहुरनुपतति स्यन्दने दत्तदृष्टिः पश्चार्धेन प्रविष्टः शरपतनभयाद् भूयसा पूर्वकायम् ।

दर्भैरर्धावलीढैः श्रमविवृतमुखभ्रंशिभिः कीर्णवर्त्मा पश्योदग्रप्लुतत्वाद् वियति बहुतरं स्तोकमुर्व्या प्रयाति ।।

b. मुक्तेषु रश्मिषु –मृगजवाक्षमयेव रथ्याः ।। c. न खलु न खलु वाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन् ---वज्रसाराः शरास्ते ।। d. नीवाराः शुक्रगर्भं ---रेखाङ्किताः ।। e. इदं किलाव्यजमनोहरं --- नीलोतपलपत्रधारया शमीलतां छेतुमृषिर्वयवस्यति ।। f. सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि ---वल्कलेनापि तन्वी---नाकृतीनाम् ।। g. गच्छति पुरः---नीयमानस्य ।।

3. निम्नोद्धृतेषु संस्कृतभाषया देवनागरिलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या । 6

a. शान्तमिदमाश्रमपदं स्फुरति च बाहुः कुतः फलमिहास्य/अथवा भवित्यवानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र ।।

b. अनाघ्रातं पुष्पं किसलयमलूनं कररूहे---/न जाने भोक्तारं कमिह समुपस्थास्यति विधिः ।।

c. शुश्रषस्व गुरुन् कुरु प्रियसखीवृत्तिं सपत्नीजने भर्तुर्विप्रकृतापि रोषणतया---/---गृहिणीपदं युवतयो वामाः कुलस्याधयः ।।

4. कस्यचित् एकस्य विग्रहवाक्यं प्रदाय समासनाम संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लिख्यताम् । 2

2(a) ग्रीवाभङ्गाभिरामं 2(b) मृगजवाक्षमयेव 2(c) वज्रसाराः 3 (b) अनाघ्रातम् 3(c) सपत्नीजने

5. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कस्यचित् एकस्य व्युत्पत्तिः निर्णया । 1

2(c) सन्निपात्यो 2(d) नीवाराः 2(e) व्यवस्यति 2(f) अनुविद्धम् 3© युवतयो

6. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कस्यचित् एकस्य कारकविभक्तिः निर्णया । 1

2(a) भूयसा 2(b) मुक्तेषु रश्मिषु 2(e) नीलोत्पलपत्रधारया 2(f) वल्कलेन 3(c) रोषणतया

SECTION – C (15 MARKS)

UNIT- 1

5. अधोलिखितेषु प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरिलिप्या च देयम्। 1*10

- अभिज्ञानशकुन्तलम् नाटके शकुन्तलाचरित्रप्रतिपादने कालिदासस्य निपुणतां प्रतिपादय ।
- अभिज्ञानशकुन्तलम् नाटके दुष्यन्तभरतयोः मिलनप्रेक्षापटं उपस्थापय ।
- अभिज्ञानशकुन्तलम् नाटकस्य कः अङ्कः अधिकं मनोज्ञः सयुक्त्या प्रतिष्ठापय ।

अथवा

अधोलिखितेषु प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरिलिप्या च देयम्। 2*5

- कञ्चुकी कः? स राज्ञे कां वार्ता प्रदत्तवान् ?
- का सानुमती? कासीत् वसुमती ?
- भरतवाक्यं किं उच्यते? शकुन्तलनाटकस्य भरतवाक्यं किं उपस्थापय ।
- कस्तावत् सर्वदमनः? तस्य रक्षाकवचस्य नाम् किम् ?
- “उतसर्पिणी खलु महतां प्रार्थना” – केन उक्तम्? उद्धृतस्य प्रसङ्गं प्रतिपादय ।
- मातलिः कस्य सारथि ? कथं स प्रेरितः? हंसपदिका का ?

UNIT – II

6. अधोलिखितेषु प्राकृतशब्दानां संस्कृतरूपं देवनागरीलिप्या लिख्यताम् । 1*5

- अज्जउत्त b. परिहाइस्सदि c. अज्ज d. अधिकरिअदु e. त्ति f. विआरिअ g. गहीदो h. उन्मत्तआणम् i. अअं j. तुह k. अत्तगदो l. महुअरो m. इदो n. उडअं o. उवहर p. अगघं q. दीसदि r. होदु s. जेदु t. भट्टा u. अवससं v. दीहाउणा w. तदो ।